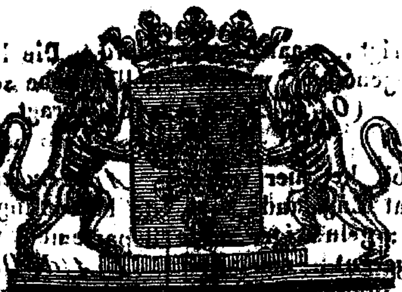
N°. 173. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag 29 October.

Uitlevering van eenen vreemdeling. — Zou dit ook een bewijs zijn dat de grondwet nog bestaat?

Artikel 4 der grondwet van 1815 luidt: » Allen die zich op het grondgebied van het rijk bevinden, hetzij ingezetenen of vreemdelingen, hebben gelijke aanspraak op bescherming van personen en goederen."

» Zoo dit artikel niet belet" zegt professor THORBECKE in zijn belangrijk werk: *Aanteekening op de grondwet*, — » dat een vreemdeling worde uitgezet of uitgeleverd, welk onderscheid is er dan, ten aanzien van de bescherming aan vreemdelingen toegestaan, tusschen Nederland en de landen, waar het beginsel van vreemdelingsregt, bij artikel 4 vastgesteld, noch constitutioneel noch bij de gewone wetgeving ingevoerd is?

» De mogelijkheid der toepassing is zigtbaar in het voorbeeld van Groot-Brittanje. In Engeland, is de onbeperkte vrijheid van binnen te komen en te vertoeven, onder de bescherming der wetten, een oud regt van den vreemdeling. Van wege het misbruik, dat hiervan, tijdens de Fransche omwenteling, werd gemaakt of gevreesd, deed het ministerie van W. PITT, in de eerste dagen van 1793 de zoogenaamde *Alien-bill* door het parlement aannemen." (Het ministerie waagde het niet om eigenmagtig vreemdelingen uit te zetten, laat staan uit te leveren). » Bij die wet werd het gouvernement onder andere gemagtigd, om de vreemdelingen, verpligt tot opgave hunner namen en woonplaats, en aanvrage eener verblijfkaart, uit het rijk, *zoo deszelfs veiligheid het eischte*, te verwijderen, of ook zoodanige gevaarlijke personen dadelijk bij hunne aankomst af te wijzen.

Deze wet, telkens voor een [illegible] vernieuwd, ging voor de laatste maal door in 1824, [illegible] in 1826 vervangen door eene wet, die de vreemdelingen eenvoudig verpligt, bij hunne aankomst, tot opgave van hunnen naam en van hunne gekozen of te kiezen verblijfplaats; en om, geroepen, voor den secretaris van staat te verschijnen ten einde op nieuw te worden geregistreerd.

» Op de eigen aanleiding, welke in Engeland de Alien-act te weeg bragt, hadden de Staten-Generaal der Republiek en de Staten der provincien, zonder den ouden regel van policie af te schaffen, hunne publicatien van voorzorg *omtrent het inkomen en verblijf* van vreemdelingen in december 1792 uitgevaardigd.

» Het is denkbaar, dat dergelijke buitengewone omstandigheden zich andermaal voordoen. Wat dan? [illegible] bescherming van personen en goederen, gelijk met de ingezetenen. Zal men aan de voorziening van zeldzame, doch mogelijke, gevaren een beginsel opofferen, dat onzen staat evenzeer tot eere strekt, als het door zijn belang wordt aangeraden? Dit ware de wijsheid van den wetgever zoo [illegible] het middel verzaakte, geschikt om een toekomstig misbruik van het edelste regt dat hij gaf te keeren.

» Maar welk middel? Eene wet, als de Alien-act, kan, *onder de heerschappij van art. 4* bij ons niet worden gegeven." (Geene wet om vreemdelingen uit te zetten, laat staan uit te leveren!) » Zij ware eene schending der grondwet, waartoe het almogende britsche Parlement bevoegd is, doch die, naar onze instellingen, buiten het bereik ligt van den gewonen wetgever" (laat staan van eenen minister!).

» Er blijft overig, bij art. 4 *te voegen*, dat aan de wetgeving vrijgesteld wierd, om in buitengewone gevallen, de *volle* werking van het artikel voor een zekeren tijd te schorsen, en het gouvernement met die magt over de vreemdelingen *te bekleeden*, die men noodig keurde.

» Acht men het *daarenboven* in het belang des lands en eener algemeene justitie, dat de koning verdragen aangaan kunne met vreemde mogendheden over de uitlevering van *misdadigers* en deserteurs inzonderheid, zoo wordt, [illegible] *vereischt*, dat *de grondwet* ook die uitzondering op den regel *uitdrukkelijk* make."

Zoo denkt professor [illegible], wiens boek over ons staatsregt zoo algemeen geroemd wordt, over art. 4 der grondwet van 1815. Naar zijne meening kan er, volgens die grondwet, geene *uitzetting*, laat staan *uitlevering* van vreemdelingen, zelfs *misdadigers*, plaats hebben. Hij acht eene bepaling (*bij wijziging* der grondwet) aangaande uitlevering van *misdadigers* en *deserteurs* als veilig aanneemlijk. Hij denkt echter niet eens, dat men in aanmerking zou kunnen nemen het grondwettig artikel zoodanig te veranderen, dat ook vreemdelingen, *beschuldigd* van eene *staatkundige* overtreding, zouden mogen worden uitgeleverd. [illegible] gebeurt er nu in Nederland? Daar wordt — indien men [illegible] berigt mag gelooven — den persoon, die, [illegible]

[illegible] verstoring te Kleef in maart ll. deel zou hebben genomen, te Amsterdam, op verlangen der Pruissische regering gevat en uitgeleverd. [illegible] komen, uit de *Kölnische Zeitung* van 21 october, die het, naar haar opgave, had uit het Amsterdamsche *Handelsblad*. Het berigt was gedagteekend *Kranenburg*, 14 oct.)

Een vreemdeling, beschuldigd, van in Pruissen deel te hebben genomen aan het inwerpen van glazen en het intrappen misschien van eenige blinden, bij gelegenheid eener volksopschudding, *uitgeleverd!*

Neen, zoo iets had noch Pruissen, noch [illegible], waar men toch geene volksvertegenwoordiging heeft, om er de ministers rekenschap van te vragen.

Toen in 1829 een vreemdeling (FONTAN) uit Nederland gezet werd, hoorde men in onze Tweede Kamer gewigtige bedenkingen tegen het regt daartoe opperen. En thans, nu de dagbladen mededeelen dat er een baldadige jonge, of nog maar iemand [illegible] van zich [illegible] een baldadige jonge te hebben gedragen, [illegible] mand dergenen die gezworen hebben de grondwet te zullen *handhaven*, en krachtens die grondwet, naar beweerd wordt, als Staten-generaal vergaderen, zich geroepen voelen om den minister van justitie opheldering dienaangaande te vragen?

EGYPTE.

Volgens eenen brief uit Alexandrië van 25 sept. heeft, tot het Mehemed-Ali's bijfaris [illegible] van den keizer van Rusland het kommandeurskruis der St. Stanislaus orde ontvangen. [illegible] van den graaf van *Medem* zijne vreugde te kennen [illegible] het protectorie aan don Carlos [illegible] geringen worden erkend. (Z.)

Alexandrië, 27 *sept.* Men begint eindelijk de manschap der Egyptische vloot te betalen, die 14 maanden achterstallige soldij te vorderen had. In hare geldverlegenheid heeft de regering geld van de kooplieden gekregen, onder belofte van hun daarvoor [illegible] te leveren [illegible] het binnenland verwacht. (L. A. Z.)

RUSLAND.

Uit Bessarabie, 20 *oct.* De krijgstoerustingen in het zuiden van Rusland duren voort; de volledige daarstelling eens mobielen legers van 50,000 man in en om Sebastopol is thans geen geheim meer; de vloot, alsmede een vrij groot getal transportschepen [illegible] oogenblikkelijk op te nemen en naar iedes [illegible] te vervoeren; dat men daarbij den Bosporus op het oog [illegible] uit de uitgebreide kosten, welke de Russische regering aan deze toebereidselen heeft besteed, vermits de streek van Sebastopol, vooral des winters, van al de noodwendigheden voor een zoo aanmerkelijk getal troepen ontbloot is. [illegible] men van het opgegeven getal 50,000 tien duizend man af, die misschien te veel opgegeven, zijn zoo blijven er toch 40,000 man ter oogenblikkelijke beschikking over, die volkomen toereikend zijn om zich van den Bosporus en zelfs van de Dardanellen te verzekeren. (Kön. Zeit.)

DUITSCHLAND.

Altona, 18 *oct.* Men zegt hier dat er een [illegible] Hamburg en de tolstaten zal worden gesloten, overeenkomstig [illegible] door zou Hamburg in eene [illegible] verhouding tot Duitschland geraken. Zoodanige schikking, gelooft men, zou ook in een financieel opzigt voor de tolstaten voordeeliger zijn dan algeheele aansluiting. (A. Z.)

Frankfort, 20 *oct.* Van de pers der bonds-kancelarij is, naar men verneemt, een officieel verslag in het licht gekomen van de revolutionaire woelingen (*Umtriebe*) die sedert de julij-revolutie een onderzoek hebben uitgelokt. Naar hetgeen men nopens den vorm en den inhoud van dit verslag hoort, schijnt het de uitslag der werkzaamheden van de [illegible] *Commission* des Duitschen bonds te zijn. Het verslag [illegible] januarij 1838, en moet nog door den toenmaligen president der kommissie, den Oostenrijkschen geheimraad *v. Wagemann* [illegible] Als men de geruchten gelooven mag, zou dit stuk [illegible] 80 bladen in kwarto beslaat, voor de openbaarheid [illegible] (Schw. M.)

Wiesbaden, 21 *oct.* [illegible] aanwezigheid van den koning der Belgen alhier, [illegible] hooge en hooge personen [illegible] herwaarts komen om denzelven te begroeten [illegible] gezelschappelijk [illegible] geworden.

[illegible] oct. Volgens een besluit [illegible] genomen, zal er op zijn ge[illegible]

onder het opzigt van 4 barmhartige zusters worden opgerigt, waarin alle hulpbehoevende bewoners van den Rheingau zullen opgenomen worden. (*O. P. A. Z.*)

PRUISSEN.

Berlijn, 20 oct. De zending van doctor *Bowring*, bij het hier vergaderde congres der Duitsche tolstaten is mislukt, omdat Engelands baatzuchtige handelspolitiek slechts nemen en niets geven wil; gelukkiger wijze waren de pogingen van den Noord-Amerikaanschen gezant, den heer *Wheaton*, die eene aanzienlijke vermindering van de inkomende regten op een der hoofdproducten van zijn land verkregen heeft. Eene der voornaamste overwegingen, waaraan die bewilliging te danken is, bestaat hierin, dat Noord-Amerika niet alleen zijne voortbrengselen in de tolstaten invoert, maar ook talrijke producten derzelve, als wol, linnen, glas, enz. trekt. (*Fr. M.*)

Aken, 24 oct. Wij zijn in staat gesteld om te kunnen mededeelen dat de directie van den Rijn-spoorweg met het Belgische gouvernement een verdrag heeft gesloten, overeenkomstig hetwelk dit 4,000 actiën in den spoorweg nemen zal. Het nadere zal op zijn tijd door den raad van administratie [illegible] (*Aach. Zeit.*)

— Uit [illegible] gebragte [illegible] als opvolger van miss [illegible] *Stanhope*, den troon in het Oosten zou beklimmen, zich werkelijk schijnt te bevestigen. De onderhandelingen van den vorst, betrekkelijk den verkoop van het grootste gedeelte zijner goederen, moeten reeds ver gevorderd zijn. (*P. A. Z.*)

ENGELAND.

Londen, 22 oct. Men schijnt hier geloof te hechten aan het berigt, dat de shah van Perzië, op aanraden, zoo men zegt, van Rusland, een leger van 25,000 man tegen Bagdad zendt. Of voor het overige de zending van eenen Franschen ambassadeur naar Perzië dienen zal, om de oneenigheden tusschen dat rijk en Engeland bij te leggen, of om dezelve nog meer te verwikkelen, zal de tijd moeten leeren.

— De berigten uit Spanje, betreffende den omloop van valsche Spaansche schuldbrieven, verontrusten hier de houders van zoodanige effecten, te meer daar men niet weet, tot welke klasse, tot die van de leening van 1820 of tot die van *Toreno* van 1834, zij behooren; ook weet men niet, of zij het maaksel zijn van bijzondere personen, dan of men bedoelt zoodanige stukken, welke door het gouvernement zelf, zonder daartoe gemagtigd te zijn, uitgegeven zijn, zoo als *Mendizabal* in 1837 zelf erkend heeft gedaan te hebben.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 oct. Eindelijk is aan de bestaande onzekerheid, in hoe verre het ministerie aan don *Carlos* reeds de noodige passen, om zich naar Salzburg te begeven, zoude hebben doen uitreiken, een einde gemaakt. De *Moniteur* verklaart de daaromtrent in omloop zijnde geruchten als van allen grond ontbloot. [illegible] *Cabrera*.

— Regtstreeksche berigten uit Spanje houden in, dat de exaltados meer en meer eene vijandige houding tegen het ministerie te Madrid beginnen aan te nemen. De beraadslagingen over het adres, in antwoord op de troonrede, schijnen zeer onstuimig te zullen worden. In dat adres komt eene afkeurende zinsnede van de staatkunde der regering voor, en de revolutionaire partij in de Cortes spant al hare krachten in, om dezelve door te drijven en alzoo het ministerie te doen vallen.

— De heer *Lamet*, lid der akademie van wetenschappen te Bordeaux, heeft een nieuw werktuig uitgevonden, om geschriften, plans, teekeningen, ontrekken en zelfs muzijk, zeer gemakkelijk en naauwkeurig te copiëren, en daarvan spoedig tot zelfs 300 kopijen te maken. Het werktuig, waaraan de naam van *promptcopiste* is gegeven, moet hoogst eenvoudig zijn, en kan door elk gebezigd worden. Men heeft den minister van binnenlandsche zaken verzocht, eene commissie van onderzoek te benoemen, ten einde het werktuig in al de bureaux van openbare administratie moge gebezigd worden.

Parijs, 25 oct. Het gerucht wordt verspreid, dat eerstdaags bij Toulon troepen zullen worden geconcentreerd. De beslissing der Levantsche kwestie zal tot het volgende voorjaar worden verschoven, waardoor het Fransche gouvernement alzoo tijd zoude winnen, om meerdere toebereidselen te maken. Zes duizend soldaten van linie, benevens verscheiden batterijen, zullen onverwijld naar de 8ste militaire divisie, wier zetel te Marseille [illegible] afgezonden.

— [illegible] bron verneemt men, dat *Cabrera* een millioen francs heeft [illegible] geld hem door de legitimistische partij in Frankrijk is toegezonden.

[illegible]GIE.

Brussel, [illegible] heden onder zijn officieel gedeelte het berigt mede, dat [illegible], [illegible] van Hannover aan het kabinet [illegible] eene bijzondere zending bij den koning der Belgen belast [illegible] door Zijne Belgische Majesteit in bijzonder gehoor is toegelaten [illegible] zending, zegt de *Moniteur*, geschiedt ter gelegenheid van de officiële be[illegible] tusschen de beide landen.

Brussel, 26 oct. Onder meer andere ge[illegible] die [illegible] de [illegible] worden gedaan, bekleedt eene [illegible] aankoopen door het Belgische gouvernement van een zeker [illegible] aandeelen van de maatschappij van den Rijn-spoorweg.

— Men is overtuigd dat de stad Valenciennes spoedig het voorbeeld van Lille volgen, voor eenen spoorweg tot aan de Belgische grenzen [illegible] en den [illegible] de aandeelen waarborgen zal.

[illegible] huis in Henegouwen door den [illegible]

Antwerpen, [illegible] zaterdag is, bij het onderzoek van de koopwaren en goederen [illegible] met den hollandschen stoomboot uyt Amsterdam aangekomen, eene [illegible] zaek ontdekt. Dry groote balen die niet [illegible] en op den manifest-boek niet stonden geschreven, zyn door de tolbeambten in beslag genomen en naer den depot gevoerd. Die balen behelsden de volledige kleedingstukken en uniformen van hollandsche soldaten. Door wie en met welk oogmerk zy naer Antwerpen zyn gebragt, weet men nog niet. (*Vaderlander.*)

NEDERLANDEN.

Amsterdam, 26 oct. Uit de berekeningen strekkende tot grondslag van de begrooting over den jare 1840, blijkt, dat onder het 9de hoofdstuk, departement van financiën, voor de rente der schuld is uitgetrokken, als:

I Afd. Oude schuld. Interessen van de werkelijke rentegevende schuld à 2½ pCt. van een kapitaal van ƒ772,132,400 na aftrek van *vijf millioenen* aan jaarlijksche renten, door België te betalen, ingevolge art. 13, van het te Londen gesloten tractaat, in dato 19 april 1839: ƒ14,303,310, en gewone toelage aan het amortisatie-syndikaat ƒ2,500,000, te zamen ƒ16,803,310.

II Afd. Nieuwe schuld. Interessen van de inschrijvingen in het tweede grootboek der werkelijke rentegevende schuld, à 5 pCt te weten: volgens de wetten van 6 januarij en 22 november 1832, 30 december 1833, 28 april en 15 december 1834, 18 april 1835, te zamen een kapitaal uitmakende van ƒ197,257,900; over de twee half-jaren, verschijnende den laatsten maart en laatsten september 1840 ƒ9,862,895. Af: de renten ten [illegible] tegen 4 ten honderd, volgens de wet van [illegible] daargesteld, ten laste van 's rijks overzeesche bezittingen, over de twee half-jaren, verschijnende den laatsten maart en laatsten september 1840, ƒ5,600,000; blijft over ƒ4,262,895, zoodat met de aflossing der nieuwe schuld, die voor memorie gebragt is, en de interessen van de schatkistbiljetten, uitgegeven volgens de wet van 28 april 1834 (*Staatsblad* nº. 14.) van een kapitaal van ƒ9,800,000, à 4 pCt., verschijnende in 1840, ƒ392,000, deze afdeeling beloopt ƒ4,654,865.

Het totaal van het IX hoofdstuk litt. A, is alzoo ƒ21,458,205. (*Avondbode.*)

— Alweder eene nieuwe uitvinding! Onder dit opschrift kondigt een der Fransche dagbladen de proefneming aan met eene lucht-ijzerbaan, welke door den uitvinder met den naam van *Veloposte* wordt bestempeld. Langs een ijzeren kabel, welke van 100 tot 100 metres afstand door rustpunten wordt geschraagd, gaan twee in evenwigt zijnde bootjes, die elk twee personen kunnen bevatten, en, zonder behulp van eenige locomotieve, met eene snelheid van drie mijlen in het uur voortwerkt. Door eenen vindingrijken, doch tevens eenvoudigen toestel, worden de bootjes, over de rustpunten van den kabel gaande, genoegzaam opgeligt, om steeds als over eene reeks van hellende vlakken met eene golvende beweging te worden voortgestuwd. De proefneming, die te Brest op eene lengte van 800 metres is genomen, heeft volkomen aan het doel beantwoord, en men zegt, dat binnen kort een zoodanige weg tusschen Parijs en de Batignolles zal worden aangelegd.

Amsterdam, 27 oct. Als een bewijs van belangstelling en erkentenis der regering jegens hen, die in 1830 op de roepstem des konings met zoo veel geestdrift de wapenen hebben aangegord tot bescherming der onaf[illegible] uit 's Gravenhage, dat het departement van [illegible] om aan elken schutter en vrijwilliger, [illegible] *tieve dienst is geweest*, eene gratificatie uit te keeren, en wel ter somma van ƒ 50 voor de onderofficieren, en ƒ 20 voor de korporaals en manschappen. (*Avondbode.*)

's Gravenhage, 28 oct. Heden morgen heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal (*s. s*) eene zitting met gesloten deuren gehouden, waarin de commissie, die belast geworden is met het opstellen van een adres, in antwoord op de troonrede, haar verslag uitgebragt en een ontwerp voorgedragen heeft, hetwelk onmiddellijk aan de afdeelingen is verzonden, om aldaar te worden onderzocht. Na het onderzoek van het ontwerp-adres in de afdeelingen, is ook de centrale sectie deswege vergaderd geweest, en heeft dezelve haar verslag dien aangaande opgemaakt, hetwelk zij aanstaanden maandag, wederom in eene zitting met gesloten deuren, zal uitbrengen. Daarna zullen de beraadslagingen over het ontwerp terstond plaats hebben.

Laatstleden donderdag zijn er aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal (*s. s*) drie ontwerpen van wet aangeboden, als:

I. Een, houdende aanwijzing der gevallen, waarin de certificaten van voldoening aan de [illegible] worden gevorderd. Hetzelve bepaalt, dat [illegible] nederlegging van een certificaat van voldoening aan de nationale militie, in de gevallen, waarin zulks door de nog op dit stuk bestaande wet is voorgeschreven, niet meer zal worden gevorderd van zoodanige personen, welke blijken den ouderdom van 40 jaren reeds te hebben volbragt, en dat na dien tijd mitsdien ook niet meer zullen worden vervolgd de verzuimen, welke door sommige hunner vroeger ten aanzien van de inschrijving of loting mogten zijn begaan.

II. Een, houdende bepaling tegen het aan de ambtenaren van het openbaar ministerie toekennen van aandeelen [illegible] in strafzaken.

[illegible] ter [illegible] bewijzen, en magtiging tot vaststelling van den tarief van derzelver salarissen.

's Gravenhage, 27 oct. Uit eenen algemeenen staat van vergelijking tusschen de raming van 's rijks inkomsten over het dienstjaar 1839, en de opbrengst der rijks inkomsten over de vier laatste maanden van 1838, met bijvoeging van de ontvangsten over de acht eerste maanden des jaars 1839, blijkt: dat de raming heeft bedragen ƒ [illegible], terwijl de werkelijke opbrengst heeft beloopen ƒ 46,049,099 28^{5}; zoodat de inkomsten alzoo ƒ 414,541,75^{5}, meerder geweest zijn, dan waarvoor dezelve geraamd waren.

Meerder dan de raming hebben opgebragt: de inkomende in- en uitgaande regten met ƒ 102,548.39; wijn met ƒ 43,625.49^{5}; geslagt ƒ 112,216.15^{5}; zout ƒ 95,639.76; zeep ƒ [illegible]; turf ƒ [illegible]; [illegible] 28,417.78^{5}; collectief zegel ƒ 57068.30; indirecte belastingen [illegible]; rest van waarborg op gouden en zilveren werken ƒ [illegible]; posterijen ƒ 36,722 84; loterijen ƒ 13,151.20^{5}; jagt en visscherij ƒ 15,803 26.

Minder dan de raming hebben opgebragt de suiker met ƒ 60,960.04⁵; binnenlandsch gedisteleerd ƒ 24,690.94⁵; buitenlandsch gedisteleerd ƒ 27,291.75; bieren en azijnen ƒ 15,006.89; gemaal ƒ 179,101.32⁵.

— Uit twee staten, welke gisteren van regerings-wege aan de Tweede Kamer zijn overgelegd, blijkt:

1°. Dat het getal der op 1 october ll. zich in leven bevindende gepensioneerden, ingeschreven in het grootboek der gewone pensioenen, beloopt 2229, welke te zamen trekken ƒ 657,583. De oudste dezer gepensioneerden is geboren in den jare 1738, en is derhalve bijkans 102 jaren oud.

2°. Dat het getal der op [illegible] zich in leven bevindende gepensioneerden, ingeschreven in het grootboek der voormalige gereformeerde kerkelijke personen, beloopt [illegible], te zamen trekkende ƒ 2217[illegible]

3°. Dat der ingeschrevenen op het grootboek der buitengewone pensioenen, [illegible] ƒ 630,866.

4°. Dat van hen ingeschreven in het bijboek der buitengewone pensioenen, 202, genietende ƒ 71,067.

5°. Dat derhalve, gezamenlijk, het getal der gepensioneerden, voor zoo verre zij op deze boeken zijn ingeschreven, bedraagt 4,979, die te zamen genieten eene som van ƒ 1,370,685.

Nijmegen, 25 oct. Het stedelijk bestuur dezer stad, hetwelk sedert twee jaren ijverig voortgaat Nijmegen aanmerkelijk te verfraaijen en te verbeteren, laat thans op het ruime plein voor het Valkhof eene groote stads-pomp zetten. Men heeft reeds eenen put [illegible] gegraven [illegible] eerst achttien voet [illegible] regelmatig gelegen laag biksteenen [illegible] kwam, welke de grondslagen van een gebouw, dat onder dan het Valkhof [illegible], geweest zijn; onder den biksteen heeft men tot nu toe slechts fijn geel zand gevonden.

Arnhem, 28 oct. Sinds een paar dagen bemerkt men, dat de exemplaren der *Staats-Courant* met eenen walgelijken stank behebt zijn; welligt is die voorbedachtelijk aangebragt, om het publiek van de lezing derzelve te weerhouden. Geleerd door eene hoogst onaangename ondervinding, raden wij derhalve, niet tot de lezing over te gaan dan na de exemplaren sterk te hebben geparfumeerd, en zoo mogelijk eenigen tijd in de open lucht te hebben gehangen.

[illegible]

Zondag, 27 *October*.

Integralen 51⅞, [illegible] Kansbiljetten [illegible]; Oostindische 95⅞; Handelmaatschappij [illegible] 26; [illegible]

De [illegible] in binnenlandsche fondsen bleef lusteloos; bij vrij [illegible] werden integralen op nieuw $\frac{1}{16}$ flaauwer dan gisteren.

Eenen gevoeligen achteruitgang leden ook heden weder aandeelen handelmaatschappij, en van den openingsprijs 169⅞ daalden dezelven allengs tot 169, zijnde omtrent 1 pCt. lager dan gisteren en konden zich niet [illegible] daar boven verheffen.

[illegible] 5 pCt. Oostindische tot bijkans ¼ pCt. minder dan gisteren verhandeld, doch bij weinig omzet.

Mengelwerk.

De Basken.

De Basken en Navarrezen hebben aan de Cortes een opmerkelijk adres ingeleverd, hetwelk veel licht verspreidt over de zoo zeer ter sprake gebragte [illegible] gelegenheid der fueros. Vooreerst doen zij opmerken dat de fueros [illegible] hatelijke voorregten zijn, maar het [illegible] gemeene gewoonteregt der nooit overwonnen Basken [illegible] een [illegible] hetwelk met hunne gebruiken, hunne kleeding [illegible] heeft. Daarop vervolgen zij: »Vertegenwoordigers der natie [illegible] in de plaats stellen van deze eenvoudige, hoogst vrijzinnige en republikeinsche instellingen? Wat de politieke constitutie aangaat, zoo kunt gij die van 1837 als eene [illegible] aanwenden. Wij hebben ze aangenomen [illegible] zij is thans onze eerste staatswet. Wij hebben onze afgevaardigden naar de algemeene Cortes van Spanje gezonden, zonder bekorting onzer provinciale juntas (vergaderingen). Toont ons een zoo goedkoop gemeente-bestuur, eene statistiek van grond- en industrie-rijkdom, [illegible] eene zoo [illegible] gelijkheid in de verdeeling der belastingen en opbrengsten, zoo weinig kosten in de heffing [illegible] bedragen de perceptie-kosten een [illegible] zes-en-vijftigste [illegible] drie-en-dertigste [illegible] beambten. Toont ons eene [illegible] regtmatige en den burgeren zoo voordeelige verdeeling der gemeente-[illegible] werpt eenen blik op onze inrigtingen van weldadigheid en op [illegible] vergelijkt uw [illegible] met het onze. Geeft ons [illegible] van vrijheid [illegible] gemeente-besturen [illegible] Leert [illegible] straatwegen, bruggen en nuttige [illegible] uwe [illegible] bosschen [illegible] en de »onzen [illegible] in [illegible] kost [illegible] dan of men de fue[illegible] Onze eigenaardige wetgeving in zaken van [illegible] niet alleen niet afgeschaft worden, maar het [illegible] allengs tot het [illegible] Spanje [illegible] dat die [illegible] een volk, waaraan de Voorzienigheid slechts [illegible] vruchtbaren [illegible] eene zon die het naauwelijks verwarmt [illegible] heeft, rijk, [illegible], zedelijk, sterk en gelukkig maakte, [illegible] tegenovergestelde streek de vruchtbaarste vlakten en velden tot wildernissen maakte, en slechts eene dun gezaaide, armoedige en teringachtige bevolking voortbragt. Wat zouden wij er bij winnen, indien wij uit de schoone provinciën Biscaya, Alava, Guiposcoa en Navarra een tweede Somosierra, een tweede Estremadura of een tweede Mancha maakten?

Een merkwaardig voorbeeld, inderdaad; — het van nature begunstigde Spanje, door monarchaal, vaderlijk bestuur uitgeput en verzwakt in allen opzigte; de van nature min bedeelde Baskische provinciën door hunne republikeinsche, wettige staatsinrigtingen bloeijend en krachtvol in ieder opzigt.

Is het nu haast erg genoeg?

Reeds meermalen hebben wij den spot moeten drijven met de geheimzinnigheid, welke men aan de *Staats-Courant* oplegt. Thans wordt het inderdaad al te belagchelijk; men leest in den Franschen *Moniteur* dat de Nederlandsche regering de koningin van Spanje erkend heeft, terwijl onze *Staats-Courant* er nog geen woord van rept! Zou het ook staatkundig of vaderlandsch moeten heeten, dat men de natie went hare staats-berigten in den *Moniteur* te zoeken?

In eene volksvertegenwoordiging zou er, bij gelegenheid der discussie van het budget van binnenlandsche zaken, of, zoo de wonderlijke geheimzinnigheid aan den minister van buitenlandsche zaken te wijten is, bij de overweging van dat budget, wel een nadrukkelijk woord dienaangaande kunnen worden gehoord.

Dispensatie.

OOK EEN BEWIJS VOOR DE NALEVING EN HANDHAVING DER GRONDWET VAN 1815?

Onder het opschrift, »*Regt van dispensatie*," vindt men in de *Nieuwe Amsterdamsche Courant* het volgende opmerkelijke artikel:

»Men vraagt ons, op grond van welke wet Z. M. de vrijstellingen verleende, in het *Handelsblad* van 23 october ll. berigt.

»Het zijn [illegible] mag, als in de beide reglementen op het bestuur der steden en ten platten lande [illegible]

»Volgens het reglement op het bestuur ten platten lande, art. 17, is de betrekking van burgemeester eener plattelands-gemeente onvereenbaar met werkelijke justiciële functiën. Deze onvereenigbaarheid *schijnt* echter de koning, volgens art. 10, in bijzondere gevallen te kunnen opheffen.

»De wet op de zamenstelling der regterlijke magt, art. 8, geeft den regel, dat de leden der regterlijke magt niet tevens eenig ambt kunnen bekleeden, waaraan eene vaste wedde is verbonden. De wet zegt niet, dat de koning van die bepaling kan dispenseren.

»Het reglement op het bestuur der steden, art. 46, verklaart het burgemeesters- en schepenambt, gelijk mede het stedelijk secretariaat en ontvangerschap, onvereenbaar [illegible] justiciële functiën. Het reglement verleent geene magt om [illegible]

»Heeft dan de kroon, bij de vrijstellingen [illegible] van art. 46 van dit reglement, zich bediend van het vermogen, haar toegekend in art. 68 der grondwet?

»*Behalve de gevallen waarin het regt van dispensatie aan den koning bij de wet* [illegible] *toegekend, verleent dezelve ook, wanneer de Staten-Generaal niet vergaderd zijn, en de zaken niet gevoegelijk uitstel kunnen lijden, na den Raad van State gehoord te hebben, dispensatiën op bepaalde verzoeken van bijzondere personen, wier belangen na ingenomen advies van den Hoogen Raad, in materie van justitie, en na behoorlijk onderzoek der zaken bij de overige departementen van algemeen bestuur, welke zulks aangaat, gebleken zijn zoodanige vrijstelling van wettelijke bepalingen in billijkheid te vereischen.*

»Men doet ons opmerken, [illegible] koninklijk dispensatie-regt, eene uitzondering op den regel, beperkt is tot de tijden waarin de Staten-Generaal niet zijn vergaderd, en tot zaken, *die niet gevoegelijk uitstel kunnen lijden, lorsqu'il y a urgence*, zeide de Fransche tekst. Men vraagt of de gevallen, waarin, zoo als gemeld werd onder dagteekening van 12 october, de koning vrijstelde, van dien aard waren, dat de beslissing niet kon worden verschoven tot de vergadering der Staten-Generaal, op den 21sten october geopend?

»Ten andere: dat art. 68 der grondwet verzoeken eischt van *bijzondere personen*, (*particuliers*.) Dan de vrijstellingen, [illegible] sprekt, zijn al [illegible] maal verleend aan ambtenaren.

»Ten derde, het verzoek moet, [illegible] zijn gedaan door bijzondere personen *in hun* [illegible] *leur intérêt privé*. Het geldt hier de [illegible] wettelijk onvereenigbaar zijn. De grondwet [illegible] in het belang van de publieke [illegible] dispensatie [illegible] heeft dus van de wettelijke voorwaarden van de [illegible] vastgesteld in het bijzonder belang van de ge[illegible] Is dat zonder bedenking?

[illegible] de bepalingen van art. 46 van het reglement op het bestuur [illegible] steden zijn, volgens art. 6 en 7 der grondwet, na [illegible] der grondwet zelve. Men meent, dat van de grondwet zelfs door de wetgevende

[illegible] niet kan worden gedispenseerd. Dat de koning het niet kan, heeft Z. M. zelve gezegd. Volgens missive van den administrateur voor het binnenlandsch bestuur van 27 februarij 1828 n°. 7 heeft de koning verklaard, » dat, vermits de bepalingen onder andere ook van dat art. 46, ten gevolge van art. 6 en 7 der grondwet, een deel der grondwet uitmaken, » hoogstdezelve daarvan geene dispensatie kan verleenen."

» Men kan hiermede genoemde vrijstellingen niet rijmen, en verlangt, dat wij dit regtspunt ophelderen.

» Dan men vraagt ons meer dan wij weten. De geopperde twijfelingen schijnen ons van groot gewigt. Wij trachtten vruchteloos ze op te lossen. Wij wenschen [illegible] te antwoorden."

Correspondentie.

Het artikel uit Rotterdam, over eene nieuwe inrigting van weldadigheid, is in alle geval veel te lang voor de *Arnhemsche Courant*. Wij klagen zoo herhaaldelijk over plaatsgebrek, dat men toch eindelijk zou kunnen begrijpen, dat kortheid een volstrekt vereischte is voor plaatsing in deze [illegible] door eene behoorlijke [illegible] ter behoeve der courant, gewaarborgd te zien. En onder *handteekening* verstaan wij eenen *duidelijk* geschreven naam, met bijvoeging van kwaliteit, indien de schrijver niet kan rekenen algemeen bekend te zijn. Eenige, slechts voor ingewijden leesbare, krabbels noemen wij geene handteekening.

Waterhoogte te Arnhem

Den 27 Oct. 1 El 1 Palm 3 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 2 D.
Den 28 Oct. 1 El 1 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 3 D.

Advertentiën.

In het Logement het *Oude Kromhout*, te *Brummen*, zal, op Dingsdag den 5den November 1839, des voormiddags te 10 uren, in het openbaar ter inzet worden aangeboden, en veertien dagen daarna, terzelfder plaatse en ter gelijker ure, worden verkocht:

1°. Een wel onderhouden HEEREN HUIS, van twee verdiepingen, geschikt voor ZOMER en WINTER-VERBLIJF, gelegen in de kom van het Dorp *Brummen*, onmiddelijk aan den Straatweg, bevattende *drie* BENEDEN en *drie* BOVEN-KAMERS, meest alle behangen en van stookplaatsen voorzien, ruime ZOLDERS, [illegible] benevens een afzonderlijke [illegible] tot Bergplaats, met aangelegen TUIN en WANDELING langs den Straatweg schietende, en beplant met alle soorten van VRUCHTBOOMEN; alles te zamen groot 59 Roeden en 10 Ellen.

2°. Een stuk Tiendvrij HOF- of BOUWLAND, langs het vorige perceel, insgelijks aan den Straatweg gelegen, bijzonder geschikt tot eene Huisplaats, met eene daar langs en achter schietende strook grond voor uitweg, te zamen groot 60 Roeden en 70 Ellen.

Beide deze perceelen zullen eerst afzonderlijk en daarna in massa worden geveild.

De aanvaarding van Huis en Tuin wordt bepaald op 1°. December aanstaande; het Land is verhuurd tot 11 November 1841, voor ƒ 35 's jaars.

Het 1ste perceel is dagelijks, behalve des Zondags, van des voormiddags 10 tot 2 ure te zien, terwijl men ten kantore van den Notaris [illegible] LITTERSUM, te *Brummen*, omtrent de verkoops-voorwaarden nadere inlichtingen met portvrije brieven kan bekomen.

[illegible] *Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, op Maandag den 18den [illegible] 1839, des avonds *ten zes ure*, ten overstaan van [illegible] *VALECK* en *TAAIJ*, [illegible] INZET VAN [illegible]

1°. Eene [illegible] hecht, en [illegible] KNECHTS [illegible] Sectie O. N°. 943, 943bis, 944 [illegible] voormaligen St. Eusebius-Wal.

De Molen dadelijk na den toeslag [illegible] met den 1°. *Februarij 1840 te aanvaarden.*

2°. Een HUIS en ERF, binnen *Arnhem*, [illegible] Letter A. N°. 91, Kadaster Sectie O N°. 831, van [illegible] behoorende op de Klokkenplaats; te aanvaarden 1° Mei 1840.

3°. Een HUIS en ERF, belend aan het voorgaande [illegible] op de Klokkenplaats, Letter A. N°. 98, Kadaster Sectie [illegible] 831 [illegible] te aanvaarden 1°. Mei 1840.

4°. Een HUIS en ERF aldaar, Letter A. N°. 99 en [illegible] Kadaster [illegible] N°. 833 en 834, bevattende *twee* WONINGEN; te aanvaarden 1°. Mei 1840.

5°. Een STAL, in de Torensteeg, belend aan het laatstgemelde Erf, Letter A. N°. 101, Kadaster Sectie O N°. 832; te aanvaarden 1°. April 1840.

In massa zullen geveild worden de perceelen twee met drie, en vier met vijf.

Informatiën omtrent de voorwaarden van verkoop zijn in de week, den inzet voorafgaande, te bekomen bij de bovengenoemde Notarissen.

† † † Ten overstaan van den Notaris VAN ROSENTHAL, te *Velp*, zal men, op den huize *Klein Rosendaal*, op den 5den November e. k., en volgende dagen, telkens te beginnen des morgens ten 9 ure, publiek verkoopen:

PAARDEN en RIJTUIGEN, mitsgaders TUIGEN; voorts eenen wel onderhoudenen INBOEDEL, bestaande in Mahonijhouten en andere KASTEN, KABINETTEN, BUREAU, TAFELS, CANAPÉ, LEDIKANTEN, SPIEGELS, PENDULES, STOELEN, MEUBEL en andere GORDIJNEN, SMIRNASCHE en andere VLOERKLEEDEN, BEDDEN, MANGEL, PERSEN, eene FORTE-PIANO, eene [illegible] MACHINES, [illegible] CHELS, en eindelijk ORANJEBOOMEN en andere GEWASSEN.

Alles ten voorschreven huize te zien op den 31sten October en den 1sten November e. k.

Op Vrijdag den 1sten November 1839, des namiddags ten 2 ure, zal men op de Beek, te *Arnhem*, aan het huis van de Wed. *RAADMAN*, publiek verkoopen:

Vier allerbeste MELKBEESTEN op crediet, en MELKGEREEDSCHAP, welk een en ander des morgens voor den verkoop kan bezigtigd worden.

Beste Boer-Steenkolen.

De Ondergeteekenden bevelen zich hiermede aan in STEENKOLEN, van bijzondere goede kwaliteit, tot civiele prijzen.

Ruhrort, 25 October 1839.

HACKENBERG en COMP.

† † † Een BOEKBINDERS-GEZEL, van goed gedrag en van getuigschriften voorzien, vraagt *dadelijk* werk tegen een zeer matig salaris. — Adres bij den Uitgever dezer, *Franco*, onder Letter E.

† † † Er wordt gevraagd een gezond, welgemaakt JONGMAN, [illegible] MAAK- MODELLEN [illegible] zich bij den eersten Onderwijzer [illegible]

† † † Allen, die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den Boedel en de Nalatenschap van wijlen den Wel-Eerwaarden Heer *L. H. ABBING*, in leven Predikant, gewoond hebbende en overleden te *Groenlo*, gelieven daarvan ten kantore van den te *Lichtenvoorde* residerenden Notaris *J. F. A. WEIJN*, franco opgave of betaling te doen voor den 25sten November 1839.

† § † Al degenen, die iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan den heer *C. F. BROCKES*, Stads-Medicinae Doctor te *Wageningen*, op vertrek staande naar *Oost-Indiën*, worden verzocht daarvan, uiterlijk *vóór of op den [illegible] November aanstaande*, opgave of betaling te doen aan gemelden heer ten zijnen woonhuize te *Wageningen*.

De Boekhandelaar [illegible] te *Arnhem*, zal, in den loop van November aanstaande, eene PUBLIEKE VERKOOPING houden van BOEKEN en PLAATWERKEN. — Die daarin eenige werken willen bijvoegen, gelieven zich ten spoedigste aan hem te adresseren.

Rijn- en IJssel-
STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

[illegible] worden geconsenteerd.

[illegible] naar *KAMPEN*, Vrijdag den 1sten November, en daarna iederen Zondag, Dingsdag en Donderdag, 's morgens ten 8 uur.
Van [illegible] naar *AMSTERDAM*, iederen Maandag, Woensdag en Zaturdag, 's morgens ten 10 uur.
Van *KEULEN* naar *ARNHEM*, Zaturdag, 's morgens 5 uur.
» *ARNHEM* » *KAMPEN*, Zondag en Dingsdag, [illegible] 7 uur.
» *KAMPEN* » *ARNHEM*, Maandag en Woensdag, [illegible] 6 uur.
» *ARNHEM* » *KEULEN*, Donderdag, [illegible] uur.

Dadelijk na de aankomst te *Amsterdam*, in [illegible] met eene Diligence over *Haarlem*, naar *'s Hage* [illegible] *Kampen* met eene Diligence over *Zwolle* naar *Groningen* [illegible] *Enschede* en *Oldenzaal*, uitvoeriger [illegible] nadere informatiën ten Kantore van [illegible] Agenten.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.